

Primož Čučnik

KADA SAM DOBIO RAZGLEDNICU IZ SAN GALGANA

Da, to je taj kraj! Tu je Tarkovski
video svoju Nostalgiju!
(Ah, Rusi, ti imaju pri ruci uvek flašu
votke, za svaki slučaj, sretnu li se s tugom)
Kladim se da to beše autobiografija!

A ti? Koji kraj beskrajnog jezera hladiš
usijanu glavu, hodaš kroz grad stubova,
grad ružičastih verandi, živiš u svojoj
maloj kući, negde na osami,
među poljima suncokreta
i maslinama.

Kako je Toskana? Meni se čini –
svako njeno mesto je srednjovekovni
trg sa zidinama i bedemima, negde nasred
pa je grad u koji se sme ući
samo nedeljom. I tu je vrt zimskog San Galgana.

Ništavna je moja mašta. I pored sve
lepote i užitka posegne za bolom. U sećanje
prizove – kako u plamenu izdahnuše Bruno
i Savonarola i kako su komadići skeletne vojske
šibali kroz gradske zidine, Rim beše

opljačkan – vrištahu crkve, trgovci i kuće.
U istom času sejali su smrt i životna radost.
I da li su ljudi, pre no su opet žurili nekud,
uopšte postojali dok se oko nekog vijao plamen?
Možda, ali razlike nema.

Znam da je nema. Ali tu je taj beli vrt u prvoj jutarnjoj
svetlosti, i ti stubovi, postaviše ih čovečije ruke.
Kada se ne ruši, gradi se. Tako jednostavna je ljubav.
Ta vidim, nisam slep, samo borim se sa slepilom!
I jednom ćemo skupa, među boje majstora i prirode!

Tada ću viknuti: Hej, pogledaj, pogledaj
Kako sam mali, to su svodovi San Galgana! –
no nekako čudan sam ovih dana, ljubavi moja,

(pomalo zamišljen, pomalo tužan, pomalo siv),
čudesno daleko je Toskana –

negde daleko i svuda.

DIJALOG SA ČESLAVOM MILOŠEM

Možeš umreti bilo gde.
U svetlosti ili tami.
Izjutra, pripremljen i odan.
Svečeri, nemiran ili slomljen.

Može biti neočekivano.
Može biti spasonosna molba.
Može biti daleko od domaće sobe,
knjiga koje čuvaju otiske prstiju,
kašičice za čaj, muzike i duvana.

I verovatno nema odjeka.
Verovatno nema dočeka.
Verovatno nema belog stolnjaka.
Verovatno nema vage.

Možda je drugde.
Možda je dalje.
Možda je najdalje.
Možda, šta znaš.

Nekada su verovali i u grob bi položili sve
što je pokojni voleo i dodirivao:
igračke, luk, odeću, zlatne slike bogova...
Ili bar čelične okove, vlasništvo robova.

Danas sigurno da ne veruje niko.

I možda niko više
ne pazi na to kako postaviti zdelu,
počistiti pod, poravnati lišće
i sastaviti sećanje.

Trudih se,
mada ne uvek uspešno.

Verovah, da mogu.

I možda je sve samo praznoverje
ili okrutna usamljenost tamnih
koji su se pomirili sa ironijom utehe
da su potrebni nekakav red i nekakva lepota,
uprkos svemu

MIRIS ČAJA

Moj prijatelj je egzistencijalista. Skuplja kineski porcelan
i japanske čajnike. Kod njega se pije najbolji čaj.
U sekundu tačan. Možda to nije pravi obred,
ali u našem pijenju dok sedimo oko stola
sigurno da ima nečeg estetskog. Čutimo i srčemo
miris čaja, volim taj prizor. Svi smo egzistencijalisti. Najpre
se smejemo, pa tek onda kažemo: Dobra šala. I on i ja
čitamo Šalamuna. Jednom smo celo letovanje izgovarali: Jona,
jesi li riba? Riba sam. Onda smo svi bili na Hvaru.
Moj drugi prijatelj je budista. Zaustavili smo se na granici
između filosofije i teologije. Rekosmo jedan drugom: Vau, to je
oštro. Na to se lako porežeš. On će možda čitati tajne tibetanske
tantrе i onda ćemo se opet smeјati na Šuštaru.
Jednom smo zbijali šale o praznini, kako je odvratno hladna
za naše kuće. On reče: Najedoh se mudrosti. Sada
zahvatam još samo kašičicom. Zavešće nas sve, odreda.
Iz Nepala mi je Branko poslao svetu kravu.
Morao bi se već vratiti ali on je lualica.
Dva moja prijatelja su muzičari. Jedan mi piše sa severa,
mada ima istočno ime. Lao Ce je legenda.
Drugi je basista. Možda će jednom govoriti sa Peacockom.
Kad pusti *Tales of another*, stope postaju bele. Jarrett razgovara
sa andjelima. I sa duhovima, ako vam je pravo. Kad govorimo o
muzici
nikada ne znamo odakle dolazi i kuda ide. Sigurno je, da nije
u notama. Slažemo se u tome. Znam to, iz sopstvenog iskustva.
A jedan moj prijatelj radi u štampariji. Obojica vozimo samo
bicikle.
Ponekad ne progovaramo ni reči. Možda on ne zna da sam
pošten.
Da se otkrivam ako mi je vruće. Jer se bojim da će jednom pasti,
poklonio sam mu *Tehniku puzanja*. Knjigu iz 1950.

Hajdemo jednom svi u Medvode, na čaj, da kažemo koju
o našim sudbinama. Nešto tanko nas veže. Prijatelj Grom reče
da je dobar muzički komad kao žvaka koja se rasteže i širi
u svim pravcima, ali se eno pretrgne. Čini se da je s nama isto.

Na lastici se ljuljamo i pazimo da ne budemo isuviše grubi.
Kada je vruće, čekamo da se ohladi. Duvamo
i naš vetar stvara talase na rubovima porcelana.
Nešto tanko nas veže. Važno je da pukne,
ali da se ne pretrgne.

ČINIJA

Spusti misao u činiju, Primož, i u tebi je
ostvarenje. Novčić mu daj, kad ga sretnoš,
neka bude u crnom ili u belom, čak i bogovi biraju
odeću kada se odluče za prolaz.

Reke su mirne poput ogledala. Nebo se sliva poput boje.
Slikari imaju moć. Na prvi pogled uhvate tajnu.
I to je redak trenutak. Desi se u intervalu bola
kada više ne možeš lupkati prstima po stolu. Pate čak i zvezde i

rotkvice. Kosovi i krtice. Sateliti i nebeska stvorenja,
niža od mašte u činiji. Jednooki vidi sve.
Ko ima dva oka, dostupni su mu najveće siromaštvo
i najmoćnija mašta. Tražiš li ga, patičeš.

To je jedno. Moraš poneti sitnice. Kao mrav.
I osećati se krivim ako si ubio životinjicu.
Čak i mravi pate, ne samo tvoj ecce homo.
Bolje je sakriti se, jer smo pogureni

i praznimo nove činije
da bi odložili prstenje i tablete.
Nismo suština, jer se srećemo samo ponekad
i čak i ne prepoznamo jedni druge.

(Sa slovenačkog prevela Ana Ristović)